

בעזרת השי"ת

גליון פרשת משפטים

שבת מברכים החודש:

אדר א'

המולד: יום ב' שעה 847 דק' ו-14 חלקים.

ר"ח יהיה בע"ה בימי ג' וד'.

שבתא טבא וכוט"ס

יו"ל ע"י מכון והוצאת ספרי

"נקודות הכסף"

שע"י מוסדות

דברי שלום

ע"ש רבינו הרש"ש זיע"א

בראשות הגה"צ רבי יהוקאל בינג שליט"א

רחוב מהרש"ל 11 בני ברק.

טלפון: 03-6196739

דוא"ל: 5798972@gmail.com

אתר: dshalom.org

שיחת מו"ר שליט"א לפרשת משפטים

פִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרֵי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבִשְׁבַעַת יֵצֵא לְחַפְּשֵׁי חָנָם:

הנה ידוע מהסה"ק שהשי"ת ברא את עולמו באופן שיש בעולם עשר ספירות שהם עשר הנהגות שעל ידם מתנהג העולם.

ועשר הספירות הם כתר חכמה בינה הנקראים מוחין, וז' מדות הנקראים גופא, והם חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות.

והנה הנהגת העולם היא ע"י המדות, כמו שאנו רואים שיש בעולם הנהגה של חסד שהוא רחמים גדולים והשפעות טובות, ולפעמים יש הנהגה של גבורה שהוא דין להעניש את הרשעים ולהפרע מהם, או לעורר את האדם להיטיב את מעשיו, וכן הנהגת הגבורה יש בה טובה גדולה שהיא בחי' צמצום ודין המגביל את החסד שיוכלו הנבראים לסובלו, וכן הוא הנהגות הת"ת וכו' שאר המדות.

ועל כן האדם הגשמי שברא השי"ת גם הוא על דרך מה שנעשה למעלה, שעל כן נקרא שמו אדם מלשון אדמה לעליון, ולכן יש בו ראש וגוף שבהם המדות ועבודת האדם בעולם היא להשתמש בכח המוחין שנתן לו השי"ת להנהיג על ידם את המדות שיתנהגו כרצון השי"ת, ולא שהגוף שהם המדות יהיו המושלים על האדם.

וע"כ בעת שמתעורר באדם פעמים מדה זו ולפעמים מדה אחרת כי הנהגת האדם היא ע"י המדות, כגון שמתעורר למשל באדם מדת החסד שבו שהם כל מיני בחי' אהבה, שמתעוררים בו תאוות וחמדת תענוגי העולם הזה, צריך האדם להשתמש במוחין שקיבל מתנה מהשי"ת להתבונן בשכלו, וכי לשם זה באתי לעולם למלאות תאוותי כבהמה, הלא כל ההתעוררות הזו הוא לקרבני להשי"ת, להתגבר על האהבה הטפילה ולאהוב את השי"ת ותורתו, וכן הוא שמתעורר בו איזה מדה של גבורה והוא כעס קנאה ושנאה ותחרות יחשוב בלבבו וכי לשם מה יש לי התעוררות לכעוס או לקנאת על מה ולמה ומה יתן לי דבר זה, וכי עולם הזה הוא שלי, וכי אהיה בו לנצח, הלא בלאו הכי הכל בכל מכל מונהג בכל רגע מהשי"ת אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש, ומה שהאדם מקבל הכל הוא מאתו ית"ש דרך הסיבות שהשי"ת מסבב לאדם ואם הוא מנהיג כך הוא לטובתי ומה לי כי אצטער או התרגז וכי אוכל בכח הזרוע להנהיג את עצמי.

וכן הוא בכל מדה ומדה שמתעוררת באדם ימשיך באותה המדה את המוחין והשכל כיצד להשתמש באותה המדה לכבוד השי"ת ולא להמשך ולרדת עם הצימצום של המדה.

אמנם עבודה זו הינה עבודה קשה עד למאוד, וכל התורה והיהדות תלוים בזו העבודה, לטעם שהאדם הוא גשמי, וחי בעולם גשמי, ומצד הבחירה יש ליצה"ר רשות לפתות את האדם ולהפריע ממנו לעבוד את ה' ע"י שמתעוררים בו המדות וע"כ צריך האדם לשפוך תפילות רבות לפני השי"ת שיחונן אותו מאוצר מתנת חנים חכמה בינה ודעת שיוכל להתגבר על מידותיו והתעוררות הגשמי שבאדם,

כי האדם נברא עם התעוררות הגשמית של מידותיו המושכים אותו בחוץ רב כלפי מטה, וצריך סיעתא דשמיא גדולה שיוכל ע"י שכלו ודעתו להתגבר על הענין זה להגביר את שכלו על מידותיו.

ולזה עתה בפרשה הזו מרמזת לנו תוה"ק תורת חיים תורת נצח, ואומרת לנו התורה "**כי תקנה עבד עברי**", היינו אותו יהודי הרוצה להיות עבד ה' בקנין חזק אזי "**שש שנים יעבוד**" עליו לעבוד עם השש שנים עם המדות שלו לקדשם ולזככם ולהאיר בהם את אור המוחין לברר במוחו ודעתו בכל התעוררות של כל מדה לתת שם את המוח ואת הדעת לא להמשך אחרי הגשמי של אתה המידה אלא להתקרב על ידה עוד יותר להשי"ת.

כי לא בכדי אמרו חז"ל "כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו", דכל העבודה של האדם מצד הבחירה הוא להתגבר, כי אם לא היה לו לאדם נסיונות היה מקבל הכל בבושה נהמא דכיסופא, ורק בזה שמנסים אותו והוא מתגבר ע"כ הוא מתרומם והולך מעלה מעלה. וע"כ הגדול מחברו נותנים לו נסיונות בהתאם לדרגתו בכדי שיעבוד את ה' שם ויתגבר עליהם ויעלה על ידי הנסיונות מעלה מעלה בזה שלא נותן ליצה"ר ולהתעוררות המדות להוריד אותו מטה מטה אלא להיפך על ידם דייקא מתעלה מעלה מעלה שמתגבר עליהם.

וזה מה שאומ' הפסוק שקנין עבד ה' הוא זה שמתקן ומעבד את מידותיו לשעבדם ע"י אור המוחין ומקדשם לכבוד השי"ת ותורתו זהו עבד ה' אמיתי.

ולזה עתה בפרשת שקלים אנו מתחננים להשי"ת ביוצרות "אור פניך עלינו אדון נשא, שאנו מתפללים להשי"ת שיאיר עלינו את אור פניו וע"כ יהיה נשא נוכל להתרומם ולהתקדש כח אור המוחין שיאיר עלינו כיצד אפשר בכל התעוררות של מדות אהבה – חסד, כעס שנאה מחלקות – גבורה, כבוד התפארות – ת"ת, ניצוח שתלטנות וכו' – נצח, הודיה – הוד, התקשרות תלות – יסוד, לשעבדם לכבוד שמים להרימם ולעבודת עמם את ה'.

והשי"ת יזכינו שנוכל להתקרב אליו יתברך ויחוננו דעת מאתו כיצד לכבוש כל מדה ומדה, אפי' מעט מעט עד שנוכה להיות עבדי ה' אמיתיים שהמוח יהיה שליט על הלב ואז יהי הסיום הפסוק ובשביעית שהאדם זוכה להגיע למדה השביעית ממטה למעלה שהיא הבינה ששם מתחיל הארת המוחין אזי יצא לחפשי חנים שבכל דבר

האדם זוכה כבר לתת שם את הקשר ואת המוח כיצד להרים את אותה ההתעוררות להשי"ת ושם נעשה חפשי מהיצה"ר וכחותיו. השי"ת יזכינו לזה אכי"ר.

ספ"ק מאור ושמש

ושלחתי את הצרעה לפניך וגרשה את החוי את הכנעני ואת החתי מלפניך לא אגרשנו מפניך בשנה אחת פן תהיה הארץ שממה ורבה עליך חית השדה מעט מעט אגרשנו מפניך וגו'.

יש לדקדק דהנה התורה היא נצחית ובכל דור ודור ובכל זמן אנו צריכים לקיים כל התורה שלכך נקראת תורה שהיא מורה לנו הדרך אשר נלך בה ומה מלמדינו הכתוב בזה בדורות הללו. גם יש לדקדק שאמר הכתוב לא אגרשנו מפניך בשנה אחת פן תהיה הארץ שממה ורבה עליך חית השדה הלא הוא יתברך שמו הוא בעל היכולת כולם ויכול לעשות שיגרש אותם בשנה אחת ולא ירבה חית השדה. ונראה בזה, הקב"ה נתן לפני האדם שני דרכים ואמר ובחרת בחיים ונתן הבחירה והרצון ביד האדם כדי שימאס ברע ויבחר רק בטוב, ולכן צמצם אלהותו יתברך שמו כדי שיהיה מקום לטעות ואדם יתגבר על יצרו ויבחר בחיים. והנה כשהאדם רוצה ליכנס בדרכי התורה ועבודה והכין את לבו וצועק לאביו שבשמים שיהיה בעזרו שיוכל לעבוד אותו באמת ובתמים להגביר היצר הטוב על היצר הרע כמדומה בעיניו אם ישקוד על עבודתו זמן מועט יהיה לבו ברור וצלול ולא יפגום עוד כלל ויוכל לומר גירא בעינא דשטנא, ובאמת אינו כן אלא בכל יום ויום יש לו מלחמת היצר בענינים שונים וכל עוד שמכניעו בענין זה הוא מגביר עליו בענין אחר, ולמה תהיה כזאת הלא הוא צועק במר נפשו לפני השי"ת שיסיר ממנו לב האבן והוא יתברך שמו הוא בעל היכולת כולם

ויכול לגעור בו שלא יסית אותו עוד כדי שיוכל לעבוד את השי"ת עבודה גבוהה ורמה. אך הענין הוא כך שהאדם הוא בבחינת הולך דהיינו שבכל יום ויום הוא כובש את יצרו ומשבר תאוותו מעט והיצר הרע עומד נגדו והוא מתחזק יותר בעבודת ה' ומכניע את היצר הרע עוד מעט, וביום מחר הוא עומד נגדו בענין אחר והאדם מתגבר נגדו וכובש את יצרו גם בזה הוא מכניע עוד מעט לכן מתחלה בנערותו כשמתחיל לכנוס בעבודת השם צריך לשבר תאוות הגשמיים, ואיש אשר כבר כבש היצר הרע בענינים אלו צריך לדקדק על עצמו אולי מסיתו היצר הרע באיזה ענין דקה שלפי הנראה היא מצוה ובאמת אינו כן אלא שהוא רוצה לפרוש לו מצודה, וכל שהוא נכנס יותר בעבודת השי"ת צריך לדקדק על עצמו יותר ויותר אפילו בדבר שהוא כחוט השערה צריך לכבוש היצר הרע ולהגביר עליו. ולכן הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה שזו היא מלחמתם עם היצר כי בדברים הגשמיים כבר כבשו אותו ואין זו עבודה, לכן הוא בחינת הולך שעבודתו בכל יום גדולה מיום אתמול ומלאך הוא בחינת עומד כי אין ביניהם שום יצר הרע וכאשר עובד את השי"ת היום כן אתמול תמול שלשום וכן מחר, אבל האדם הוא בחינת הולך שהולך וגדול בכל יום ויום בעבודת האל יתברך שמו. וזו העבודה היא שעשועין לפניו יתברך שמו ולכן הצדיקים המה גדולים מן המלאכים ומחיצתם תהיה לעתיד לבא לפנים מן המלאכים והשי"ת עשה זאת כדי שיתגבר על היצר הרע למען הרבות שכרו שיהיה גדול יותר מן המלאך, ואם יסיר ממנו היצר הרע תיכף כשיתחיל לכנוס בעבודת ה' אזי יתבטל ממנו הבחירה ויהיה גם כן בבחינת עומד כמלאך כאשר עובד היום כן מחר ויהיה מלאך גדול ממנו כי מלאך הוא רוחני והאדם אף אם ינטל ממנו התאוות מכל וכל עדיין הוא קצת גשמי שהוא בעולם הגשמי, והקב"ה רוצה לזכות את ישראל לכן מגרה בהם היצר הרע כדי שיתגבר על יצרו ויהי שכרו הרבה מאד מן המלאכים. ובמה יוכל האדם להכניע את יצרו הרע על ידי שהוא רואה כל מה שהוא מתחזק את עצמו בעבודת ה' יותר עדיין היצר הרע מעורר בלבבו ענינים בלתי טובים בענינים שונים נשבר לבו בקרבו ואומר מסתמא אין כונתי ברור לשמים ועושה תחבולות יותר נגד היצר הרע ועל ידי הכנעה זו מתחזק את עצמו וכובש את יצרו מעט מעט עד שמכניע מכל וכל:

ועבדתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך ואת מימיןך והסירותי מחלה מקרבך וגו'.

יש לדקדק שהתחיל הפסוק בלשון רבים ועבדתם את ה' אלהיכם וגמר אומר בלשון יחיד וברך את לחמך וגו'. ונראה בזה דהתורה הקדושה מלמדת אותנו איך לעבוד את השי"ת. והן אמת באיזה בחינה שיהיה שאדם עובד את השי"ת אם כונתו לשמים בודאי הוא מקובל לפני השי"ת, אך עיקר עבודת ה' הוא שישתתף האדם עם הציבור, בכל הענייני העבודה הן בתורה והן בתפלה ולא בד בבד כמו שאמרו חז"ל חרב על הבדים חרב על שונאיהם של תלמידי חכמים שעוסקים תורה בד בבד רק צריך שישתתף עם הציבור ובפרט בשעת התפלה צריך כל אדם ליזהר מאד מאד להתפלל עם הציבור יחד, ואם מתפלל עם הציבור יהיה מובטח שפרנסתו תהיה מזומנת לו בכל יום ברווחה וברכה תהיה מצויה במעשי ידיו, ועל ידי תפלת ציבור יכולים לבטל כל הגזירות קשות ורעות רחמנא ליצלן. וכבר אמרנו זאת ברוב עם הדרת מלך פירוש כשנאספין הציבור יחד להתפלל אזי הם מבטלים כל הגזירות קשות ומביאים את המלך מלכו של עולם לידי החזרה שחוזר ממה שגזר על בני ישראל חלילה וחס איזה גזירה קשה ואומר הדרי בי ממה שגזרתי עליהם. וזהו ברוב עם הדרת מלך פירוש אם נאספים רוב עם יחד בתפלה אזי הדרת מלך הקב"ה אומר הדרי בי ממה שגזרתי עליהם וממשיכין על כנסת ישראל על ידי תפלתם השפעות טובות:

וזהו פירוש הפסוק ועבדתם את ה' אלהיכם פירוש לשון רבים ואיזוהי עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפלה, ואמר הכתוב אם תעבדו ביחד את ה' אלהיכם דהיינו שתתפללו יחד עם הציבור וברך את לחמך ואת מימיןך פירוש שיברך את פרנסתך שתהיה לך פרנסה טובה ורחבה. גם וברך את לחמך ואת מימיןך קאי על התורה אם תתפללו עם הציבור תשיגו השגות התורה. והסירותי מחלה מקרבך נוכל לפרש דהנה כתיב ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם כלו תפלות דוד בן ישי, ופירש הרד"ק כי דוד המלך ע"ה היה מתפלל על כל הענינים שצריכים ישראל עד ביאת משיחנו על החולים שיתרפאו ועל הבריאים שלא יחלו ועל פרנסתם שיתברכו ולבטל מהם כל הגזירות קשות. ולעתיד כשיבא משיח צדקנו במהרה בימינו אז יתבטלו כל הדינין ולא יצטרכו עוד להתפלל על שום דבר כי אז יתקיימו בישראל כל הטובות ונחמות שנתנבאו הנביאים על בית ישראל, וזהו ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם פירוש לעתיד כשיוודו כל האומות שהוא יתברך

שמו הוא מלך על כל העולם ואז יתבטלו כל הדינין ולא יצטרכו ישראל עוד לתפלת דוד המלך ע"ה, וזהו כלו תפלות דוד בן ישי שאז יהיה לישראל כל טוב. וזהו פירוש והסירותי מחלה מקרבך כי על ידי שהאדם מתפלל עם הציבור הוא ממשיך כל השפעות טובות על כנסת ישראל ומבטל כל הגזירות קשות מעל כנסת ישראל ולא יצטרכו עוד להתפלל על שום דבר גשמי כי אם על הגאולה שלימה שתהיה במהרה בימינו, וזהו והסירותי מחלה מקרבך פירוש שאסיר התפלה מקרבך מחלה הוא מלשון ויחל משה לשון תפלה פירוש שלא תצטרכו להתפלל עוד על שום דבר גשמי כי על ידי תפלות ציבור ירדו כל השפעות טובות לישראל וכל הגזירות קשות יתבטלו ולא יצטרכו להתפלל עוד אלא על הגאולה שלימה שתהיה במהרה בימינו אמן:

עוד על פסוק הנ"ל ועבדתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך ואת מימין והסירותי מחלה מקרבך לא תהיה משכלה ועקרה בארצך את מספר ימין אמלא את אימתי אשלח לפניך והמתי את כל העם וגו'.

יש לדקדק שהיה לו לומר ואברך את לחמך וגו'. ונראה על פי פשוטו דהנה איתא מאן דבעי למהוי חסידא יקיים מילי דברכות, יש לומר כך דהנה בכל מיני דומם צומח חי שבעולם יש בהם ניצוצות הקדושות שצריכים אנחנו בני ישראל להעלות אותם לשרשם, וכשאדם אוכל או לובש איזה מלבוש לעבודת השי"ת כדי לקיים נפשו לעבודתו יתברך שמו אזי יש עליה לאותו ניצוץ הקדוש שיש בו. ועיקר במה שמעלה הניצוצין הוא הברכה שמברך על האכילה והשתיה בקדושה אז על ידי הברכה ההיא מעלה הדבר ההוא למעלה לשורשו. וזהו שאיתא בגמרא ברכות שמקשי קראי אהדדי השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם ונאמר לה' הארץ ומלואה ומשני כאן קודם ברכה כאן לאחר ברכה, נמצא כשמברך האדם בקדושה על אכילתו ושתיתו אז קונה הדבר ההוא כאילו בראו, וממילא כשאוכל בקדושה כנ"ל אזי הוא לו האוכל והמשקה לרפואה לכל מיחושיו וממילא על ידי ברכות גורם עוד שפע שישפיע הקב"ה עוד מזון לעולם וממשיך השפע על כנסת ישראל לבדו ולא יהיה אחיזה להחיצונים בהשפע העליונה, כי כנסת ישראל מקבלת השפע מעולמות עליונים ומשפעת לתחתונים ואם ח"ו אינו מברך להקב"ה על מזונו אזי גורם חלילה הסתלקות השפע מעולמות העליונים שלא יושפע מהעולמות העליונים לכנסת ישראל, ומעט השפע שיורד לצורך קיום העולם חוטפים החיצונים ח"ו. וזהו פירוש הפסוקים הנ"ל וברך את לחמך רצה לומר שתברך על מזונך בקדושה ובטהרה, והסירותי מחלה מקרבך רצה לומר

שהמאכל תהיה בעצמו רפואה לחולים ולא תצטרך לרפואות, ולא תהיה משכלה רצה לומר שלא תשכל השפע מכנסת ישראל לחיצונים חלילה. וגם לא תהיה עקרה רצה לומר שלא יתעכב השפע בעולמות העליונים רק תרד השפע תמיד מהעולמות העליונים לארצך דהיינו לכנסת ישראל הנקרא ארצך. את מספר ימיך אמלא רצה לומר ספירות ובהירות העולמות העליונים שנקראים ימים אמלא אותם תמיד שפע להריק לתחתונים. או הפירוש כפשוטו את מספר ימיך אמלא רצה לומר שהקב"ה ימלא שנותיכם שתאריכו ימים. ואת אימתי אשלח לפניך וגו' רצה לומר הפירוש כך כי כשאדם הולך בעבודת הבורא ברוך הוא באמת ומרחיק עצמו מן השקר אזי הוא דבוק בהקב"ה כי שמו של הקב"ה הוא נקרא אמת וכשהשם של הקב"ה נקרא על האדם אזי אימתו מוטלת על הבריות, וזהו את אימתי אשלח לפניך רצה לומר כשתלך באמת אזי שמו של הקב"ה נקרא על אדם. והמותי את כל העם רצה לומר שתפול פחדך על כל העמים כשיראו ששם ה' נקרא עליך ויראו ממך כנ"ל:

ספה"ק אוהב ישראל

או ירמוז בתיבת מקרבך

ע"ד שאחז"ל (איכ"ר ד) ד' מלכים היו מה שביקש זה לא ביקש זה דוד אמר (תהלים יח, לח) ארדפה אויבי ואשיגם גו' עיי"ש כו'. עד חזקיה אמר אני אין בי כח לצאת למלחמה כי אם אני עומד בביתי בתפלה לפניך ואתה תשלח עזרך מקודש. וכן היה ויך מלאך ה' במחנה אשור גו' (מלכים ב' יט, לה).

והנה בעוונותינו הרבים אין אתנו יודע עד מה בעתים הללו אשר צרכי בני ישראל מרובים המה מאוד ואין הזמן גרמא להצדיק העובד את ה' להתפלל עבור צרכי כל אחד ואחד מישראל הבאים לפניו ולהעתיר רחמי שמים עבור כל אחד ואחד בפרטות בהתאמצות התפלה כראוי, ולזה מבטיח לנו הש"י כשנעבוד אותו ובתמים אז והסירותי מחלה מקרבך, היינו שתוכלו להסיר כל מיני מחלה מעם ה' בני אל חי מקרבך היינו במחשבתך הטוב לבד ולא תצטרך להתפלל בפין רק בהרהור לבך הטהור על כל השפעות טובות וחסדים גדולים הצריכים לכל אחד ואחד מזרע ישראל הבאים לפני הצדיק לבקש עליו רחמים כי הש"י יעשה רצון יריאיו היינו למלאות חפצו ורצונו הטוב הגם שאינו מוציא הבקשה מפיו באיזה תפילה וכיה"ר אמן.

